

**08111008 számú „Szarvasmarha gondozó” megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Szarvasmarha gondozó
- 1.2 Ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0811 Növénytermesztés és állattenyésztés

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Szarvasmarha gondozó
- 2.2 Szintjének besorolása
  - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 1. szint
  - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 1. szint
  - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: Alapszint (1)

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése¹:

A szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A szarvasmarha gondozó a szarvasmarhatelepen az állatok napi gondozásában, a gépi fejésben, a tejkezelő rendszer működtetésében és az inszeminációban, valamint a borjak gondozásában segéd- és részfeladatokat ellátó betanított munkatárs. Tevékenységi köre kiterjed a silókészítésre, a napi almolásra, takarmányozásra, vályúk karbantartására, állatmozgatásra, borjak ellátására, gépi fejés előkészítésére és a tejkezelés gépeinek működtetésére, ellenőrzésére, az inszemináció segédfeladatainak elvégzésére. Munkáját irányítás és felügyelet alatt gyakorolja, de a részfeladatokban önállóan is tevékenykedik. Betartja a munka-, tűz-, baleset-, és környe-

---

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

zet- és természetvédelmi, adminisztratív szabályokat. Adminisztratív és számítást igénylő feladatokat kötelező jelleggel nem végez, elméleti felkészültsége a betanított feladatok, és a vezetői utasítások megértésére és biztonságos elvégzésére terjed ki.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
- 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
- 5.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
- 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség²:
- iskolai előképzettséghez nem kötött, az általános iskola nyolcánál kevesebb, de legalább négy elvégzett évfolyama, vagy írás, olvasás ismerete és készség szintű használata.
- 6.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: negatív tüdőszűrő eredmény
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: -

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 150
- 7.2 Maximális óraszám: 300

8. A szakmai követelmények leírása:

---

² A megfelelő elem kiválasztandó.

8.1 Modulszerű felépítés esetén³

8.1.1 Programkövetelmény-modul neve: **Szarvasmarha gondozása**

8.1.1.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: **1.**

8.1.1.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

8.1.1.2.1 Minimális óraszám: 40

8.1.1.2.2 Maximális óraszám: 80

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
A műszakvezető által megjelölt istállók napi rendszerességgel történő kitakarítása, almozása, tisztántartása.	Ismeri az istállórendet és az istálló tisztántartásának szabályait.	Ügyel az istálló tisztaságára és fontosnak tartja a szarvasmarha egészséges tartási körülményeinek biztosítását.	Önállóan képes az istálló takarítására.
Segédkezés az állatok terelésekor, szállításakor, továbbá a takarmányok fel és lerakásában.	Ismeri a szarvasmarha terelésének szabályait.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Önállóan képes a szarvasmarha terelésére.
Különös figyelmet fordít a munkaterületének rendben tartására (fólia, bálamadzag stb.)	Ismeri az istálló munkaeszközeinek tárolási szabályait.	Ügyel az istálló munkarendjének betartására.	Önállóan kezeli az istálló munkaeszközeit.
Elvégzi a kijelölt csoportok etetését és az etetés után megtisztítja az etetőket.	Ismeri az etetés lépéseit.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Önállóan végzi az etetést.
A takarmányozási technológiában meghatározott abrakot, szénát az etetéshez előkészíti.	Meg tudja különböztetni a takarmánytípusokat, ismeri az adagolás szabályait.	Fontosnak tartja a szarvasmarha egészséges tartási körülményeinek biztosítását.	Irányítással végzi a takarmányok adagolását.
Az etetőutak és az etetőtér folyamatos tisztántartása.	Ismeri az istállórendet, a telepi rendet és az istálló tisztántartásának szabályait.	Ügyel az etetőutak és az etetőtér folyamatos tisztaságára.	Önállóan képes az etetőutak és az etetőtér takarítására.

³ Legalább két modul esetén modulonként szükséges meghatározni a tanulási eredményeket! A sablont a modulok számának függvényében további táblázatokkal ki lehet egészíteni a modulra vonatkozó információk megjelenítésével.

8.1.1.3 Programkövetelmény-modul neve: **Gépi fejés**

8.1.1.3.1 Programkövetelmény-modul sorszám: **2.**

8.1.1.3.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

8.1.1.3.2.1 Minimális óraszám: 40

8.1.1.3.2.2 Maximális óraszám: 80

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Tőgybimbók fertőtlenítése.	Ismeri a szarvasmarha fejésének lépéseit.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Irányítással végzi a fejés lépéseit.
Első tejsugarak vizsgálata a próbacészében, rendellenesség esetén annak azonnali jelentése.	Felismeri a frissen fejt tej rendellenességeit.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Felügyelettel végzi a tej fejését.
Fejőkelyhek elhelyezése, eligazítása.	Ismeri a szarvasmarha fejésének lépéseit.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Irányítással végzi a fejés lépéseit.
Fejés, a tej folyásának ellenőrzése.	Ismeri a szarvasmarha fejésének lépéseit.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Irányítással végzi a fejés lépéseit.
Az automata által levett fejőgép után kézzel ellenőrzi a tejleadás tényét.	Felismeri a fejés befejezésének állapotát.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Felügyelettel végzi a tej fejését.
A tőgybimbók utófertőtlenítése.	Ismeri a fejés higiénés szabályait.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Felügyelettel végzi a tej fejését.
A fejés kezdésére a zsúfolóba felhajtja a teheneket, majd behajtja a fejőállásba.	Ismeri a szarvasmarha terelésének szabályait.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Önállóan képes a szarvasmarha terelésére.
A lefejt tehenek kiengedése, megfelelő körülmények mellett.	Ismeri a szarvasmarha terelésének szabályait.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Önállóan képes a szarvasmarha terelésére.
A fejések befejezése utáni takarítás (fejőház, technológiai berendezések).	Ismeri a fejőház takarítási rendjét és követelményeit.	Ügyel a fejőhelyek tisztaságára.	Önállóan képes a fejőház takarítására.
Munkavégzése során betartja a munka-, tűz- és	Tudja a munka-, tűz- és környezetvédelmi, valamint higiéniai	Fontosnak tartja a tűz- és környezetvédelmi, valamint	Önállóan képes a munka-, tűz- és környezetvédelmi,

környezetvédelmi, valamint higiéniai szabályokat.	szabályokat és azok alkalmazását.	higiéniai szabályok betartását.	valamint higiéniai szabályok betartására.
Karbantartáskor kitisztítja a fejőállásoknál található csatornát.	Ismeri a fejőház takarítási rendjét és követelményeit.	Ügyel a fejőhelyek tisztaságára.	Önállóan képes a fejőház takarítására.
Szétszedi a kollektorokat, és azokat alaposan megtisztítja, majd lefertőtleníti.	Ismeri a fejőház takarítási rendjét és követelményeit.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Önállóan képes a fejőház takarítására.
Az állomány-nyilvántartást, létszámokat pontosan vezeti az erre rendszeresített táblán.	Ismeri a fejés időrendjét.	Figyelmet fordít a pontos dokumentálásra	Felügyelettel végzi a fejés dokumentálását.
Munkája során figyelemmel kíséri a beteg állatokat, és azt jelenti a munkáltatójának.	Felismeri a szarvasmarha megbetegedésének látható jeleit.	Figyelmet fordít a szarvasmarha lehetséges megbetegedésének felismerésére.	Önállóan képes a beteg állatok felismerésére.
A hajtások közti szünetben a fejőházba rendszerezített kazánnal kapcsolatos feladatokat ellátja.	Ismeri a fejőházi kazán üzemeltetési szabályait.	Ügyel a kazán üzemeltetési szabályainak betartására.	Önállóan képes a kazán üzemeltetésére.
Fejés végeztével kitakarítja a fejőállásokat és az azt körül vevő munkaterületet, fokozottan figyel arra, hogy a csoportok ne keveredhessenek össze.	Ismeri a fejőház takarítási rendjét és követelményeit.	Ügyel a fejőhelyek tisztaságára.	Önállóan képes a fejőház takarítására.
Karbantartáskor lemossa a fejőállások körül a csempét.	Ismeri a fejőház takarítási rendjét és követelményeit.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Önállóan képes a fejőház takarítására.
Havi egy alkalommal (befejés után), részt vesz a szarvasmarhák csoportonkénti szétválogatásában.	Ismeri a szarvasmarhák telepi rendszer szerinti osztályba sorolását.	Figyelmet fordít a szarvasmarha szétválogatás szabályainak betartására.	Felügyelettel végzi a szarvasmarhák csoportba sorolását.

8.1.2 Programkövetelmény-modul neve: **Tejház működtetése**

8.1.2.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: **3.**

8.1.2.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

8.1.2.2.1 Minimális óraszám: 35

8.1.2.2.2 Maximális óraszám: 70

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
A fejések megkezdése előtt a fejőrendszer és a tejkezelés berendezéseinek átöblítése.	Ismeri a tejház takarítási és tisztántartási rendjét.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Önállóan képes a tejház és az ott található berendezések takarítására.
A fejés megkezdése után a tejkezelési technológia beindítása, folyamatos üzemeltetése.	Ismeri a tejház gépeinek üzemeltetési szabályait.	Ügyel a tejház gépeinek tisztántartására és a megfelelő üzemeltetési körülmények biztosítására.	Felügyelettel végzi a tejház gépeinek üzemeltetését.
A minőségi tejfeldolgozás érdekében figyelemmel kíséri és biztosítja a berendezések zavartalan működését.	Ismeri a tejház gépeinek üzemeltetési szabályait.	Ügyel a tejház gépeinek tisztántartására és a megfelelő üzemeltetési körülmények biztosítására.	Felügyelettel végzi a tejház gépeinek üzemeltetését.
Végzi a szűrőpapír cseréjét.	Ismeri a tejház gépeinek üzemeltetési szabályait.	Ügyel a tejház gépeinek tisztántartására és a megfelelő üzemeltetési körülmények biztosítására.	Felügyelettel végzi a tejház gépeinek üzemeltetését.
Közreműködik a tejkiadásokban.	Ismeri a tejkiadás rendjét.	Ügyel a tejkiadás rendjének betartására.	Felügyelettel végzi a tejkiadást
A fejések befejezése után az automata mosóberendezésekkel elmosatja a technológiai berendezéseket.	Ismeri a tejház takarítási és tisztántartási rendjét.	Fontosnak tartja a higiénés körülmények folyamatos ellenőrzését.	Önállóan képes a tejház takarítására.
Kitakarítja a tejházat.	Ismeri a tejház takarítási és tisztántartási rendjét.	Ügyel a tejház gépeinek tisztántartására és a megfelelő üzemeltetési körülmények biztosítására.	Önállóan képes a tejház takarítására.
Munkavégzése során betartja a munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Tudja a munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat és azok alkalmazását.	Fontosnak tartja a tűz- és környezetvédelmi, valamint környezetvédelmi szabályok betartását	Önállóan képes a tűz- és környezetvédelmi, valamint környezetvédelmi szabályok betartására.

8.1.3 Programkövetelmény-modul neve: **Inszemináció segítése**

8.1.3.1 Programkövetelmény-modul sorszám: **4.**

8.1.3.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

8.1.3.2.1 Minimális óraszám: 20

8.1.3.2.2 Maximális óraszám: 40

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Tehenek előkészítése a megtermékenyítésre, mosás, péra, végbél környékének tisztítása.	Ismeri és betartja az erre vonatkozó állat higiéniai szabályokat.	Megfelelő kímélettel és alaposággal végzi a tevékenységet.	Önállóan képes a munkafolyamat elvégzésére.
Inszemináláshoz szükséges eszközök, terület tisztítása, tisztán tartása.	Tisztában van a szükséges eszközök, terület fertőtlenítésének szabályaival.	Odafigyel a terület, eszközök tisztántartására.	Önállóan képes a terület, eszközök tisztítására.
Az ivarzás, később visszaivarzás jeleinek felismerése.	Felismeri a szarvasmarha ivarzásának látható jeleit.	Felismeri az ivarzás jeleit, jelzi annak észlelését.	Önállóan észleli a jeleket és azt az információt a lehető legpontosabban továbbítja.
Állatok rögzítése a beavatkozás előtt.	Tudja a megfelelő rögzítési technikát, mely az állatnak nem okoz szenvedést, de az inszeminálás biztonságos elvégzéséhez elegendő.	Kíméletesen, de szakszerűen látja el a feladatát a későbbi balesetek elkerülése végett.	Részben önálló, részben egyeztetett precíz végrehajtás.
Állatok termékenyítés helyére és onnét történő hajtása.	Ismeri a szarvasmarha terelésének szabályait.	Tisztelettel bánik a szarvasmarhával, mint élő állattal.	Önállóan képes a kíméletes terelés végrehajtására.

8.1.4 Programkövetelmény-modul neve: **Silókészítés**

8.1.4.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: **5**.

8.1.4.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

8.1.4.2.1 Minimális óraszám: 15

8.1.4.2.2 Maximális óraszám: 30

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Gép által elhagyott szecskázott termék visszalapátolása a silóba.	Tiszta munkaterületet hagy maga után.	Kitartó munkavégzés.	Önálló munkavégzés.
Tömörítés után takarófólia, súlyok felhelyezése a silóra.	Ismeri a siló légmentesen történő lezárásának okait, fontosságát.	Légmentesen felhelyezi a fóliát, a súlyokat úgy helyezi fel, hogy azt a szél megbontani ne tudja.	Részben önálló, részben irányított munkavégzés.

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: **nem**

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Az állattenyésztési feladatok között számos gépek által nem végezhető résztevékenység található, mely az alacsony alapképzettségű, hátrányos helyzetű munkavállalók számára munkalehetőséget biztosít. A szarvasmarha gondozó képzés betanító gyakorlati jellegű felkészítést nyújt alapképzettséggel és szakképzettséggel nem rendelkező munkavállalóknak, különös tekintettel a Büntetés-végrehajtásban foglalkoztatott elítélteknek. A képzés elvégzésével a más szakmai munkára iskolai végzettség és szakmai képzettség hiányában nem alkalmazható munkavállalók és a rehabilitációban résztvevő volt elítéltek lehetőséget kapnak a folyamatos munkavégzésre olyan területen, melyen lehetőségük van továbbfejlődni, magasabb szakmai pozícióba is kerülni.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

10.2 Projektfeladat

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Tejelő tehenészeti állatgondozás

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgázó az alábbi 3 komplex feladatsor egyikét húzza tételként és hajtja végre a bizottság előtt:

1. vizsgarész: Gépi fejés

A fejés lépéseinek szabályos végrehajtása, fertőtlenítés, tőgybimbó tisztára törlése, első tejsugarak kihúzása, fejőgép felhelyezése, fejés utáni ellenőrzés, utófürösztés.

2. vizsgarész: Borjúgondozás

Fiatal borjú ellátása, anyatehén ellátása, fiatal borjak itatása, almozása, egyedi ketrecek tisztán tartása, a borjak etetése életkor függvényében.

3. vizsgarész: Telepi munkafolyamatok

Almozás, takarmányozás, vályúk karbantartása, állatmozgatások.

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 45 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 100 %

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A kiválasztott feladat munkautasításainak megfelelő betartása (50%), az istállórend és a higiéniai, valamint állatjóléti szabályok betartása (50%),

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

10.3 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

Olyan oktató vagy szakember jelenléte, aki az esetleges műszaki problémákat, géphibákat képes elhárítani, kijavítani.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek

- szarvasmarha telep megfelelő felszereltséggel
- fejőház: fejőkötény, gumikesztyű, elő- és utófürösztő szer, habosító és mártogató pohár, tőgytörlő kendő
- borjúgondozás: takarmány, tej, vödör, cumis kanna, fertőtlenítőszer
- szerszámok: vasvilla, lapát, seprű, trágyatoló
- egyéni és kollektív védőeszközök

10.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

10.6 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A vizsgán segédeszköz nem használható.

10.7 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

-

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek
---

-